

Allaffissornikkut ingerlatsiviup atugarisai aaqqissugaaneralu pillugit apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiamik siunnersuut. Ullumikkut pisortaqarfeqarnikkut aaqqissugaanerput nukissanik atuiffiulluarlunilu inuiaqatigiit angissusaannut kulturiannullu naleqqussagaava.

(Inatsisartunut ilaasortaq Naaja H. Nathanielsen, Inuit Ataqatigiit)

Taama qulequtalerlugu Inuit Ataqatigiit sinnerlugit Inatsisartuni Ilaasortaq Naaja H. Nathanielsen oqallinnissamik Inatsisartuni ujartuina Partii Naleqqamiit imatut oqaaseqarfigissavarput.

Siullermilli erseqqisaatigisariaqarsoraarput ukiut 300-unngulersut naallerarneqareerluta inuiaat namminerluinnaq aalajangersinnaanngornikuugamikku qaqugu naalagaaffinngornissartik, ukiamullu aamma Inuiat Ataqatigiit Partii Naleqqatorluinnaq aamma tunngaviusumik inatsisissamik ataatsimiititaliarsuarmik pilersitsisoqarnissaanik siunnersuusiornissamik siunertaqarpasimmata.

Politikkikkut sulinitinni inuiaat kalaallit kiffartuuttussaavagut tassanilu aamma atugarissaarnerulernissaanik aqutissiuuttussaallugit. Arlaanik alloriarniarluta aalajangerniaraangatta killiffipput aallaavigikkajuttarparput, assortuussutigisinnaagunngilarpullu massakut killiffitta imaannaanngittorujussuunera ”naalagaaffeqatigiinnerup” aqani.

Taamannak Partii Naleqqamiit erseqqissaariarluta aamma oqaatigitigu massakut ilikkartariaqaleratsigu, uagut maani qinikkat tassaavugut aqutseriaatsimik naapertuutinnngittumik ingerlatsisorigutta taava uagut kisitta pissutsinik piumassuseqavikkutta allannguisinnaasugut, aamma allaffissornikkut. Aammalu ukiorpassuannngulersuni taama eqqartorusaaginnarnagu iliuuseqarfiginissaa piffissanngormat, Partii Naleqqamiit isumaqarpugut.

Aammalu sualummik massakut nunatta aningaasameeruttulerfia iluatsillugu qangali aaqqitassarput naleqqussartigu. Tassami aamma inuiaqatigiit ileqqaarnissamik pilliuteqarnissaanni

piumaffiginninniarutta taava allaffissornermi aningaasartuuterpassuit atortakkagut ikilisarlugit aaqqissueqqitta.

Suna aallaaviusimava? Aqutseriaaserput ukiorpanngulersumi inuiaqatigiinnut kalaallinut naapertuutinngittuunera oqallisi giuarparput, annertunerusumilli nalilersussanagu. Inuiaqatigiinnut kalaallinut sutigut tamatigut tassanilu aamma piorsarsimassusitsinnut naapertuuttariaqarpoq, ilusimigut minnerunngitsumillu aamma inuttalersornermigut. Taannalu tassaasariaqarpoq nalilersuinitisinni tunngaviusariaqartoq pingaartumillu, soorlu immikkoortoq 53-imi pingaaruteqarluinnartut tunngavilersuinermi eqqaaqattaagarput, tassalu qaammaasat misilittakkallu nunatsinniiginnarnissaat sutigut tamatigut qulakkeerneqartariaqarmata, Partii Naleqqamiit isumaqarpugut. Taamaattumik sumiluunniit aamma taamaattoq, inuiaassuserput – piorsarsimassuserput aallaaviunissaa pisariaqarluinnarpoq, soorlu immikkoortoq 53-imi danskit erseqqissaanerat assersuutitut imaattoq taagipput:

Danskit inuussutissarsiornermi aviisit pingaarnertit ilaanni siornaaginnannguakkunni allagaq kalaallisuunngorlugu imatut tigulaariffigissuara:

”Ikaneeranguamiippoq ikerasanguup illuatungaani. Taamaattorli pisortaqarnermi ingerlatsinermi kulturi annertoorujummik assigiinngissuteqarpoq. Tamanna danskip Peter Bruun, paasivaa svenskit tunisassiorluni iffiliorfiani Pågen AB-mi pisortaanermini. Nuna tamakkerlugu nutaarsiassaqaqarfinni saqqaani qulequttat pingaarnerni ersertitsivoq pisortatut pisinnaanini atoramiuk. Uani immikkut saqqummersitami danskit tallimat ”munarsuarmioqataasut” naapikkitt, taakku pisortatut angusaqarluartut ineriartortitsinikuupput, kulturikkut qunnersuarmi imermik ulikaartup illuatungaani, taaneqartartumi – Øresund.”

(Sverigep Danmarkillu akornanniittoq ikerasamineq)

Ilisimaarilluarlugu svenskit danskillu qanoq sutigut tamatigut imminnut qanitsigisut, taama inuussutissarsionermit atorfinitsitsisarnermullu atatillugu inerniliisinnaappata Øresundimininnguarlu kulturikkut qunnersuaq imermik ulikkaartumik taasinnaappassuk, taava qanoq Atlantikup imartarujussua nunatta Danmarkillu akornanniittoq taajussagatsigu? Tassani ersersinneqarpoq qanoq kulturi – piorsarsimassuseq aamma inuussutissarsiornermit atorfinitsisarnermilu aqutseriaatsimilu pingaaruteqarluinnaqqinnaartigisoq.

Partii Naleqqamimi qularinngilarput allaffissornikkut iluatsitsinngisaannarnitta qiterigaa tamakku pingaaruteqartutut isiginngittuusaaginnarlugit ukiorpabilussuarni allaffissornikkut iluatsinngisaannartumik ingerlatsisimanitsinnut. Taamaattumik tassuunartaatigut, tunngavissaqarluinnarluta, siunnersuuteqartup piorsarsimassutsikkut tunngaveqaqqusinnginnera isumaqatiginngilarput, aaqqissueqqittariaqarnitsinnulli isumaqataasorujussuuvugut.

Nunammi allat tunngavilersuininni aqutseriaasii issuaannarsimagutsigit aamma taakkua piorsarsimassutsikkut inuiattullu naleqqussarsimanerannut ilanngullugit issuaannarsimavagut. Aammattaaq siunnersuuteqartoq isumaqatigaarput nikassaanermik tunngaveqassannginnatta, taamaattorli inuit ilaasa immaqa paqumigisinnaasaat ilanngullugit toqqortuinata nalilersueqatigiittariaqarpugut ajornartorsiutaappata. Inuiaqatigiimmi kiffartuulluarnissaanni qaffasinnerpaaq ujartussavarput, suna tamaat atorlugu, inuiaat kalaallit pillugit qitiutillugillu.

Ullaarluni qanoq naleqqutinngitsigisumik ingerlatseriaaseqarnitsinnik radiokkut aallakaatitassiami Ullaarniganiit tusakkani-mi aamma paaseqqiinnarparput, tassami aalisartoq Paamiormioq pisortaqaarfimmuut qinnuteqarsimasoq, kalaallisuinnaq allassimammatt piunaffigineqarsimasoq danskisut allaqqaarluni qinnuteqaat sulierineqarsinnaasoq, ila pissutsit kiffartuussiniarnerit tupinnaannaaratik kanngunarsigaluttuinnarput. Taava kalaallisuinnaq nammineq nunanni oqaaseqartuuguma pisinnaatitaaffikka kalaaliuneralu malillugit kiffartuunneqarsinnaassanngilangaa? Kanngunaqaaq aaqqittariaqarporlu kinguarsaqqinnagu!

Isummat qallortigit, nalilersuisa, aqutissiuisa, tassami isummat assigiinngiiaarsinnaagaluartulluunniit qallorneratigut Partii Naleqqamiit qularinngilarput peqatigiilluta suleqatigiillutalu allaffissornerujussuaq inuiaqatigiinnut naleqqussagaq nassarisinnaagipput.

Qujanaq.